

ΠΟΤΙΣΜΑ ΕΛΙΑΣ*

ΌΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΤΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

Η επέκταση της ελαιοκαλλιέργειας τα τελευταία χρόνια την κατέστησε μία από τις πιο σημαντικές καλλιέργειες στην Κύπρο. Ένας ιδιαίτερα σημαντικός τομέας στην όλη διαχείριση της ελιάς είναι η άρδευση.

Η ελιά θεωρείται καλλιέργεια ανθεκτική στην έλλειψη νερού αλλά κάτω από συνθήκες χαμηλής βροχόπτωσης και παρατεταμένης καλοκαιρινής περιόδου επιβάλλεται η άρδευσης της, θέμα που αναλύεται στη συνέχεια του άρθρου.

Η άρδευση έχει ευνοϊκές επιδράσεις στη βλάστηση, στην ανθοφορία και την καρποφορία της ελιάς. Η ελιά είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στην έλλειψη νερού κατά το στάδιο της ανθοφορίας (Απρίλιο-Μάιο) και γι' αυτό το λόγο η άρδευση κατά την περίοδο αυτή πρέπει να αρχίσει έγκαιρα έτσι που τα δέντρα να μην διψάσουν, γεγονός που προκαλεί ανθόπτωση και μειώνει την παραγωγή.

Επίσης, οι ανάγκες σε νερό της ελιάς κατά τον Ιούνιο που είναι η περίοδος σκλήρυνσης του πυρήνα και τον Αύγουστο που αρχίζει το φούσκωμα του καρπού, είναι ψηλές. Το φθινόπωρο, με ικανοποιητικό νερό στη διάθεσή τους, ολοκληρώνεται ο σχηματισμός του λαδιού και ο καρπός αποκτά το κανονικό του μέγεθος. Αν κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου δεν υπάρχει αρκετό νερό στη διάθεση των ελιών οι καρποί συρρικνώνονται και υποβαθμίζεται η ποιότητα του λαδιού. Αντίθετα, αν το πότισμα γίνεται με μεγαλύτερες ποσότητες από τις πραγματικές ανάγκες σε νερό των ελιών, έχουμε σπατάλη νερού και δημιουργούνται συνθήκες ανάπτυξης διαφόρων ασθενειών.

Κατάλληλα συστήματα άρδευσης

Τα βελτιωμένα συστήματα άρδευσης που χρησιμοποιούνται σήμερα για την άρδευση των ελιών είναι το σύστημα των σταγόνων και το σύστημα των μικρών εκτοξευτήρων. Τα δύο αυτά συστήματα άρδευσης συστήνονται γιατί με αυτά, αν εφαρμοστούν και λειτουργούν σωστά, γίνεται ορθολογιστική χρήση του νερού και του λιπάσματος.

1

Το σύστημα των σταγόνων μπορεί να εφαρμοστεί με διάφορους τρόπους, όπως είναι η μονή -διπλή γραμμή και ο κύκλος. Η μονή γραμμή τοποθετείται κατά μήκος του κορμού των δέντρων, η διπλή γραμμή ένθεν και ένθεν του κορμού και ο κύκλος καλύπτει την περιφέρεια του δέντρου. Τα πέκκα των σταγόνων που θα χρησιμοποιηθούν και η απόσταση μεταξύ των πέκκων καθορίζεται με βάση την παροχή των πέκκων και τον τύπο του εδάφους. Στο σύστημα των μικρών εκτοξευτήρων, για κάθε δέντρο τοποθετείται ένας εκτοξευτήρας ανάλογα με την ηλικία των ελιών. Η χρησιμοποίηση διπλών εκτοξευτήρων για κάθε δέντρο πρέπει να αποφεύγεται.

Ανάγκες σε νερό των ελιών

Οι ετήσιες ανάγκες σε νερό των ελιών εξαρτώνται από την ηλικία, την ανάπτυξη των δέντρων και τις τοπικές κλιματολογικές συνθήκες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνών του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών, οι ετήσιες ανάγκες σε νερό των ελιών κυμαίνονται από 90 τόνους το δεκάριο για δέντρα μικρής ηλικίας και από 450 τόνους το δεκάριο για ελιές μεγάλης ηλικίας. Για νεαρά δέντρα 3-5 χρόνων κυμαίνονται στους 230 τόνους το δεκάριο. Με αυτές τις ποσότητες νερού επιτυγχάνονται ψηλές αποδόσεις από μια φυτεία ελιών.

Με βάση τα πιο πάνω, το Τμήμα Γεωργίας ετοιμάζει πρόγραμμα άρδευσης για κάθε φυτεία ελιών, έτσι που ο ελαιοκαλλιεργητής να έχει στη διάθεση του ένα οδηγό και μέσο για σωστή άρδευση. Στο πρόγραμμα αυτό δίνονται οι ανάγκες σε νερό των ελιών σε τόνους κατά μήνα και κατά μέρα ανά δεκάριο. Επί πλέον, δίνονται οι ημερήσιες απαιτήσεις σε λίτρα νερού για κάθε δέντρο, σύμφωνα με την ηλικία και την ανάπτυξη του.

2. Λειτουργία συστημάτων άρδευσης και εφαρμογή προγραμμάτων άρδευσης

Για τη σωστή εφαρμογή των προγραμμάτων άρδευσης πρέπει απαραίτητα το σύστημα άρδευσης να εγκατασταθεί και να λειτουργεί σωστά έτσι που ο γεωργός να ελέγχει την άρδευση. Για έλεγχο της άρδευσης χρησιμοποιούνται διάφορα βοηθητικά όργανα, όπως είναι ο υδρομετρητής, τα τενσιόμετρα και τα πιεσόμετρα. Με τον υδρομετρητή μετρούμε την ποσότητα του νερού που δίνεται στη φυτεία κατά πότισμα και με τα τενσιόμετρα ελέγχεται η κατάσταση της εδαφικής υγρασίας στην περιοχή του ριζοστρώματος των ελιών. Με τα τενσιόμετρα καθορίζεται η συχνότητα άρδευσης δηλαδή κάθε πόσες μέρες θα ποτίζεται η φυτεία. Με τα πιεσόμετρα ελέγχεται η πίεση λειτουργίας του συστήματος που στις σταγόνες είναι γύρω στη 1 ατμόσφαιρα και στους μικρούς εκτοξευτήρες γύρω στις 2 ατμόσφαιρες.

Συμπερασματικά

Αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι ότι η ελιά είναι δέντρο ανθεκτικό στα άλατα και έτσι είναι δυνατή η αξιοποίηση των υφάλμυρων νερών. Επίσης, η ελιά είναι ανθεκτική στο στοιχείο βόριο. Με την εφαρμογή των προγραμμάτων άρδευσης είναι δυνατή η εφαρμογή της υδρολίπανσης αφού ενσωματωθούν σε αυτά οι αναγκαίες ποσότητες λιπασμάτων. Τέλος, τονίζεται ότι η σωστή εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος άρδευσης σε συνδυασμό με την εφαρμογή των προγραμμάτων άρδευσης συμβάλλουν στην ορθολογιστική χρήση του νερού – λιπάσματος και στην παραγωγή ικανοποιητικής και καλής ποιότητας ελιών και ελαιόλαδου από τα ελαιόδεντρα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

*Το κείμενο δόθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων

Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

[http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/B3EAFF4EDE01E8F1C225712A002F2CFA/\\$file/PotismaElias.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/B3EAFF4EDE01E8F1C225712A002F2CFA/$file/PotismaElias.pdf?OpenElement)